

21.6.2016

Valtiovarainministeriö
Henkilöstö- ja hallintopolitiikkaosasto

Lausuntopyyntö 19.5.2016 – VM/818/03.01.00/2016

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi Valtiokonttoria koskevan lain muuttamisesta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi Valtiokonttoria koskevan lain muuttamisesta. Valtiokonttorista annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 a §, jonka mukaan Valtiokonttori voisi siirtää Valtiokonttorille säädettyihin tehtäviin liittyviä avustavia tehtäviä yksityiselle toimijalle, jolla on riittävät tekniset edellytykset sekä riittävä osaaminen tällaisen tehtävän hoitamiseksi.

Muutoksen taustalla on Valtiokonttorin siirtyminen sähköiseen asiankäsittelyyn ja tarve muuttaa saapuvat asiakirjat sähköiseen muotoon käsittelyä varten.

Siirrettävät tehtävät olisivat avustavia tukitehtäviä joissa ei käytetä merkittävää julkista valtaa. Avustavia tehtäviä hoitava henkilö toimisi tehtäviä suorittaessaan rikosoikeudellisella virkavastuulla. Avustavia tehtäviä olisivat

- 1 Valtiokonttorille annettavien asiakirjojen vastaanotto, lajittelu ja asiakirjojen ja niihin sisältyvien tietojen tallentaminen,
- 2 Valtiokonttorin asiakkailleen lähettämien asiakirjojen tulostaminen, kirjekuoriin laittaminen ja postittaminen sekä
- 3 sähköinen tiedoksianto ja siihen liittyvän suostumuksen hallinta.

Vastaava muutos on aiemmin tehty Verohallinnosta annetun lain (503/2010) 2 b §:ään, jonka nojalla Verohallinto voi siirtää verotuksen toimittamiseen liittyvän avustavan tehtävän sellaiselle yksityiselle taholle, jolla on riittävät tekniset edellytykset ja osaaminen tällaisen tehtävän hoitamiseksi.

Ministeriön ja hallinnonalan huomiot ehdotetuista muutoksista

Ministeriöitä pyydettiin kuulemaan tarvittaessa hallinnonalaansa, ja toimittamaan hallinnonalan lausunnot oman lausuntonsa ohella. Valtiovarainministeriön hallinnonallalla lausunnon ovat antaneet Aluehallintovirastot, Palkeet, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus ja Verohallinto. Virastojen lausunnot ovat liitteenä.

Virastot ja ministeriö pitävät virastoille säädettyjä tehtäviä avustavien tehtävien siirtämistä muulle toimijalle tarkoituksenmukaisena ja kustannustehokkaana tapana järjestää rutiininomaiset tukitehtävät. Yksityisten toimijoiden lisäksi valtionkonsernin sisällä voisi selvittää mahdollisuutta että vastaavia virastoille yhteisiä tukitehtäviä voisivat tarjota myös valtion omat palvelukeskukset.

Aluehallintovirastot kiinnittävät huomiota siihen että luonnoksessa jää epäselväksi sisältävätkö siirrettäviksi ehdotetut lajittelu- ja tallennustehtävät myös asianhallintajärjestelmän vireilletulokirjauksia vai pelkästään asiakirjojen

tallentamista Valtiokonttorin virkamiesten työjonoon. Koska kirjaamistehtäviin saattaa sisältyä julkisen vallan käyttöä, olisi hyvä täsmentää, mitä tarkoitetaan asiakirjoihin sisältyvien tietojen tallentamistehtävillä.

Aluehallintovirastot katsovat lisäksi, että yksityiseltä toimijalta edellytettävä sitoutuminen julkisuuslaissa (621/1999) tarkoitetun salassapitovelvoitteen täyttämiseen tulisi lisätä lakitekstiin.

Verohallinto suosittelee, että valmistelun yhteydessä arvioidaan avustavientehtävien siirtämiseen liittyvää rikosoikeudellista virkavastuuta myös EU-sopimusten näkökulmasta. Verohallinnossa on tulkittu että rikosvastuuta ei voida ulottaa ulkomaalaiseen ulkomailla toimivaan henkilöön, ja siten tehtäviä voisi siirtää vain Suomessa toimivalle yksityiselle. Tämä tulkinta on johtanut eräässä tallennustehtävään liittyvässä hankinta-asiassa Markkinaoikeuden käsittelyyn, jonka perusteena on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) sijoittautumisvapauden periaate.

Lakiluonnoksessa mainittujen siirrettävien tehtävien luetteloa on syytä harkita uudelleen. JulkICT-osasto toteaa että lakiehdotuksen 4 a §:n 1 momentin kohdat 2 (asiakirjojen tulostaminen ja postitus) ja 3 (sähköinen tiedoksianto ja suostumustenhallinta) ovat ristiriidassa eduskunnan käsittelyssä olevan ns. KaPA-lain¹ säännösten kanssa. KaPA-lain (eli hallinnon yhteisiä sähköisen asioinnin tukipalveluja koskevan lain) on tarkoitus tulla voimaan 1.7.2016.

KaPA-laissa säädettäisiin valtion virastoille, laitoksille ja valtion liikelaitoksille velvollisuus käyttää KaPA-lain 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua viestinvälityspalvelua mm. asiakirjojen sähköiseen ja postitse tapahtuvaan tiedoksiantamiseen. KaPA-lain 11 §:ssä säädettäisiin sähköistä tiedoksiantomenettelyä koskevan suostumuksen rekisteröintitehtävästä, joka kuuluisi viestinvälityspalvelun tarjoajalle.

Viestinvälityspalvelua tarjoaa lain 27 §:n nojalla Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori enintään vuoden 2017 loppuun, jonka jälkeen viestinvälityspalvelun tarjoaminen siirtyisi Väestörekisterikeskuksen tehtäväksi.

Tällä hetkellä viestinvälityspalvelu on käytännössä kansalaisen asiointitili, johon on jo tällä hetkellä säädetty käyttövelvollisuus valtion virastoille, laitoksille ja valtion liikelaitoksille (valtion yhteisten tieto- ja viestintätekniisten palvelujen järjestämisestä annetun asetuksen 13 §:n 2 momentti, TORI-asetus 132/2014).

Asiointitilistä tullaan kehittämään palvelu, jonka avulla voidaan suorittaa tiedoksianto myös postitse. Tarkoitus on, että viranomainen toimittaa viestinvälityspalveluun asiakirjan sähköisessä muodossa. Viestinvälityspalvelusta asiakirja toimitetaan hallinnon asiakkaalle joko sähköisesti tai postitse riippuen siitä, onko asiakas antanut suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon vai ei.

Siten lakiluonnoksessa ehdotettu Valtiokonttorista annetun lain 4 a §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta ovat ristiriidassa KaPA-lain ja TORI-asetuksen pääsääntöisen asiointitilin/viestinvälityspalvelun käyttövelvoitteen kanssa. Tästä syystä ehdotettujen säännösten tarpeellisuutta tulisi harkita uudelleen ennen hallituksen esityksen antamista.

¹ Hallituksen esitys 59/2016 eduskunnalle laeiksi hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista sekä valtion yhteisten tieto- ja viestintätekniisten palvelujen järjestämisestä annetun lain muuttamisesta.

Yksityiskohtana todettakoon että lakiehdotuksen 1 momentin johdantolauseessa lienee kirjoitusvirhe: ”..2 ja 2 a §:n mukaiseen avustavaan tehtävään..”. tulisi olla ”2 ja 2 a §:n mukaiseen Valtiokonttorin tehtävään..”

Hallinto- ja kehitysjohtaja

Helena Tarkka

Tietojohtaja

Irja Peltonen

Liitteet

[Aluehallintovirastojen](#), [Palkeiden](#), [VATT:n](#) ja [Verohallinnon](#) lausunnot (VM/992/00.00.05/2016)

Jakelu

Tiedoksi

AVI, Palkeet, VATT, Verohallinto
JulkICT: Eeva Lantto